

ЛАЗАРЧУК К. Р.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри морського та митного права

ПОРЯДОК ПЕРЕМІЩЕННЯ ПРОДУКТІВ МОРСЬКОГО ТА РІЧКОВОГО ПРОМИСЛУ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Одним з головних пріоритетів розвитку України є побудова соціально орієнтованого, відкритого, демократичного та правового суспільства. А забезпечення правильного та доцільного митного оформлення продуктів морського та річкового промислу, що потребує певних документів та видів контролю, що мають свої особливості, є один із щаблів побудови правової держави.

Понятійний апарат категорії «переміщення через митний кордон» у Митному кодексі України на теперішній час відсутній. На мій погляд, під переміщенням через митний кордон України варто розуміти сукупність митних процедур пов'язаних з фактичним переміщенням з території України на митну територію іншої держави, або з митної території іншої держави на митну територію нашої держави у будь-який спосіб, будь-якими засобами та видами транспорту, включаючи використання з цією метою трубопровідного транспорту та ліній електропередач.

Однак правове регулювання переміщення залежить від характеристики предметів, що переміщуються та видів транспорту, що здійснюють переміщення, особливе це стосується переміщення через митний кордон України продуктів морського та річкового промислу, по-перше, це спеціальний вид продукції; по-друге, це переміщення певними видами транспорту.

Відповідно до Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» промислове рибальство (промисел) — вид спеціального використання водних біоресурсів (вилучення, приймання, переробка, зберігання, транспортування тощо) у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), у тому числі у водах, що знаходяться за межами юрисдикції України (Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів: Закон України від 08.07.2011 року // Офіційний вісник України. — 2011. — № 59. — Ст. 120.).

Відповідно до ст.ст. 9, 10 Закону України «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них» встановлюються певні види контролю, що є обов'язковими для продуктів лову. Отже, для переміщення через митний кордон України даному товару необхідне проходження наступних видів контролю: радіологічного, ветеринарного, санітарно-епідеміологічного (відбиток штампа «Санітарно-епідеміологічний

контроль здійснено»), екологічного (відбиток штампа «Ввіз/вивіз» дозволено), та наявність міжнародних ветеринарних (санітарних) сертифікатів на харчові продукти (Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 06.02.2003 року // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 15. — Ст. 107.).

Рішенням ЄК № 2006/766/ЄС від 06.11.2006 р. Україну внесено до переліку країн, з яких дозволено імпортувати до Європейського Союзу рибну продукцію для людського споживання. Відповідно до ст. 44 Закону України «Про безпечність та якість харчових продуктів», будь-який вантаж харчових продуктів, що імпортується, підлягає прикордонному контролю санітарним або ветеринарним прикордонним інспектором з метою забезпечення дотримання відповідних санітарних заходів та технічних регламентів, які діють на момент застосування. Крім того, згідно з вимогами чинного законодавства, вантаж харчових продуктів, що імпортується, супроводжується супровідними документами, що засвідчують його якість та безпеку (Українці споживають якісну вітчизняну та імпортовану рибу. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://vet.gov.ua/node/1091>). Україна багато імпортує морожених продуктів, а їх якість визначається ДСТУ 4378:2005 «Риба океанічного промислу заморожена», ДСТУ 4868:2007 «Риба заморожена», ДСТУ 4379:2005 «Філе рибне заморожене», СОУ 10.2—37—37472282—933:2012 «Оселедці заморожені» та ін., але чітко не визначені критерії якості, у той же час відповідно до Регламенту (ЄС) 854/2004 та Регламенту (ЄС) 2074/2005 в сировині певних видів риб нормується вміст загального азоту летких основ. Цей показник є критерієм свіжості рибної сировини, за цим показником визначають придатність сировини до споживання в їжу. Введення цього об'єктивного показника для замороженої сировини є актуальним у зв'язку з імпортом в Україну замороженої риби зі строком зберігання понад 1 рік.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.05.12 р. № 449, санітарно-епідеміологічний контроль здійснюється у формі попереднього документального контролю. Що стосується екологічного контролю, то він також здійснюється працівником митниці в зоні митного контролю та в пунктах пропуску через митний кордон України (Про внесення змін до Порядку попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 року № 449 // Офіційний вісник України. — 2012. — № 40. — Ст. 103.). Радіологічний контроль проводиться безпосередньо на кордоні посадовими особами Державної екологічної інспекції Міністерства екології та природних ресурсів України. Підтвердженням проведення радіологічного контролю є наявність у товаросупровідних документах відмітки «Радіологічний контроль» або відмітки «Екологічний контроль». Товар повинен супроводжуватися ветеринарним сертифікатом, який видається вповноваженими в

країні експортера органами (з обов'язковим зазначенням конкретного одержувача товару).

Отже, порядок переміщення продуктів морського та річкового промислучерез митний кордон України має свої особливості, оскільки даний продукт є специфічним. В законодавстві на сьогоднішній день не визначено, за яких умов потрібно зберігати рибну продукцію, щоб вона не втратила свої поживні властивості під час митного оформлення.

САМБОРСЬКА Ю. Л.

Приватне акціонерне товариство «Юридична фірма «Лекс Плюс»,
заступник генерального директора

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВІДНОВЛЕНОЇ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Відповідно до Конституції Україна є правовою державою, в якій визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу, закони приймаються на її основі і повинні відповідати їй.

Кабінетом Міністрів України у березні 2014 року прийнято рішення ліквідувати Міністерство доходів і зборів України (далі — Міндоходів України) й відновити діяльність Державної митної служби України (далі — Держмитслужба України). У постанові Уряду визначено, що Держмитслужба України є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи. Держмитслужба спрямовується і координується Кабінетом Міністрів через Міністра фінансів.

Таким чином, Держмитслужба Україна буде відновлена у організаційно-правовому статусі, у якому успішно виконувала свої функції до реорганізації.

Водночас подальша ефективність практичної діяльності митної служби насамперед залежить від ступеня досконалості нормативно-правової бази, яка становитиме правову основу її діяльності.

У даному випадку, слід погодитися з думками науковців, що під правовим забезпеченням діяльності митних органів слід мати на увазі систему нормативних актів, що визначають завдання й функції митних органів, їх правовий статус, форми і методи діяльності, спрямованої на реалізацію митної політики держави (Приймаченко Д. В. Митна політика держави та її реалізація митними органами. 2006. — с. 112).